

- СССР. Постановление): [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://www.lawmix.ru/docs_cccp/4766
4. Організація управління аграрною економікою : монографія / [М. Ф. Кропивко, В. П. Немчук, В. В. Россоха та ін.]; за ред. М. Ф. Кропивка. – К. : ННЦ ІАЕ, 2008. – 420 с.
  5. Осовська Г. В. Економічний словник / Осовська Г. В., Юшкевич О. О., Завадський Й. С. – К. : Кондор, 2007. – 358 с.
  6. Управління комплексним розвитком агропромислового виробництва і сільських територій / [Саблук П. Т., Кропивко М. Ф., Булавка О. Г. та ін.]; за ред. П. Т. Саблука, М. Ф. Кропивка. – К. : ННЦ ІАЕ, 2011. – 454 с.
  7. Шершньова З. Є. Стратегічне управління : [підручник – 2-ге вид., перероб. і допов.] / Шершньова З.Є. – К. : КНЕУ, 2004. – 699 с.

УДК: 631.115.11: 338.43

ІНВЕСТИЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА РЕГІОНУ

Мохненко А.С. – д.е.н., професор, Херсонський ДАУ

Постановка проблеми. Процеси інвестиційного забезпечення сільського господарства в умовах ринкової економіки набувають усе більшого значення. Саме вони є основою залучення коштів і створення виробничого потенціалу аграрного сектора економіки. Нагальним завданням постає створення умов активізації інвестиційної діяльності в сільському господарстві та, зокрема, у фермерських господарствах, розширення та збільшення вкладень в аграрну економіку і на цій основі підвищення ефективності господарювання, збільшення обсягів виробництва сільськогосподарської продукції, покращення соціально-економічної ситуації на селі.

Стан вивчення проблеми. В останні роки хоча і стало можливим на законних підставах інвестувати іноземний капітал у нашу економіку, але сучасний інвестиційний клімат в Україні західними інвестиційними інститутами оцінюється менш сприятливим порівняно зі східноєвропейськими державами. Україна по надійності інвестування займає приблизно 100-у позицію.

Не можна недооцінювати підприємцям і те, що інвестиційна сфера нинішньої України характеризується впливом на неї багатьох негативних факторів.

Завдання і методика досліджень. Завданнями статті є дослідження інвестиційного забезпечення ефективного функціонування сільського господарства регіону та, зокрема, фермерських господарств. Методологічною основою досліджень є діалектичний метод пізнання і системний підхід до вивчення економічних процесів.

Результати досліджень. Масштабне і тривале здійснення інвестицій в основний капітал окремих галузей, сфер і видів діяльності змінює існуючу в сільському господарстві структурність. Для прискорення інвестиційних процесів і підвищення інноваційної сприйнятливості сільського господарства

необхідний ефективний механізм інвестиційного забезпечення, що представляє собою сукупність взаємопов'язаних форм, методів і важелів, що сприяють задоволенню потреби в інвестиційних ресурсах. Змістовно даний механізм складається з таких елементів: нормативно-правове, інституціональне, організаційно-економічне, фінансове й інформаційне забезпечення ефективного інвестування.

Нормативно-правове забезпечення є першочерговим у створенні умов для успішного проведення інвестиційної діяльності, оскільки визначає правила взаємодії економічних суб'єктів із приводу руху інвестиційних ресурсів. Організаційно-економічне забезпечення передбачає формування багаторівневої системи управління інвестиційною діяльністю з реалізацією функцій планування, координації, мотивації і контролю. Інституціональне забезпечення пов'язане з формуванням і розвитком інститутів, що відбивають економічні інтереси виробників, мотивованих для участі в інвестиційному процесі. Фінансове забезпечення полягає у визначенні потреби галузі, підприємств, господарств в інвестиціях, встановленні потенційних джерел фінансування і їх залученні в інвестиційний процес. Пожвавлення і підвищення результативності інвестиційної діяльності багато в чому визначається інформаційним забезпеченням, що пов'язано зі створенням єдиного інвестиційного банку даних, що дозволяє акумулювати інформацію про стан, тенденції і проблеми інвестиційного процесу.

Механізм інвестиційного забезпечення вимагає визначення потреби фермерських господарств (об'єднань господарств) в інвестиціях. У запропонованій методиці необхідний розмір інвестицій визначається, виходячи з прогнозованого обсягу виробництва й оптимального параметра капіталоемності галузі.

Орієнтирами у визначенні обсягів виробництва можуть бути як норми споживання продуктів харчування, так і цільові індикатори стратегічних програм розвитку сільського господарства.

У таблиці 1 представлена потреба регіонального аграрного сектора в інвестиціях на 2011-2015 роки. В основі інвестиційної стратегії лежить комплексний еволюційний розвиток. За зазначений період необхідно вкласти в сільське господарство області 28,6 млрд. грн., що дозволить забезпечити розширене відтворення. При цьому, потреба в інвестиціях пов'язана з майбутньою галузевою структурою аграрної системи. Основний інвестиційний потік повинен бути переспрямований у тваринництво. Щорічний темп приросту інвестиційних ресурсів у цю галузь складе 13,6%.

Дуже складним залишається питання реального фінансування інвестиційного процесу. У вирішенні питання інвестиційного забезпечення структурних перетворень представляється доцільним формування спеціалізованого інституту – Агентства інвестицій і аграрного розвитку, основною метою діяльності якого є залучення інвестицій у сільське господарство.

Найбільш прийнятною організаційно-правовою формою Агентства є некомерційне партнерство, оскільки, засноване на членстві, воно сприяє залученню додаткових ресурсів і формуванню власного бюджету, що направляється на надання допомоги її членам – фермерським господарствам у

здійсненні інвестиційної діяльності. У той же час, Агентство має можливість надання платних послуг у форматі цілей організації. Економічна підтримка некомерційного партнерства органами державної влади і місцевого самоврядування може здійснюватися у формі розміщення замовлення на надання послуг для державних потреб по організації інвестиційного процесу і залученню інвестицій у сільське господарство, оформлюваного державним контрактом.

Таблиця 1 - Потреба в інвестиціях для здійснення структурних перетворень у сільському господарстві Херсонської області

Показник	2011 р.	2012 р.	2013 р.	2014 р.	2015 р.
Інвестиції в основний капітал за рахунок усіх джерел фінансування, млн. грн.	38,73	48,31	56,82	66,02	75,98
в тому числі:					
- рослинництво	17,43	20,77	22,96	25,01	26,89
- тваринництво	21,30	27,54	33,86	41,01	49,09
Індекс фізичного обсягу інвестицій в основний капітал сільського господарства, % до попереднього року (у порівнянній оцінці)	110,1	116,5	109,3	107,6	107,0
Вартість валової продукції - всього, млн. грн.	704,21	790,68	880,86	980,10	1085,11
в тому числі:					
- рослинництво	352,81	373,99	387,58	400,86	423,19
- тваринництво	351,40	416,68	493,28	579,24	661,92
Індекс виробництва продукції сільського господарства, % до попереднього року (у порівнянній оцінці)	105,1	105,5	105,0	104,8	104,5
Інвестиційні ресурси на 1 грн. валової продукції сільського господарства, грн.	0,0550	0,0611	0,0645	0,0674	0,0700
Розмір інвестицій, що забезпечує структурні перетворення, млн. грн.	98,6	482,3	299,5	284,2	282,1

При цьому, діяльність Агентства буде будуватися з урахуванням економічних інтересів усіх основних суб'єктів інвестиційного процесу і передбачати виконання широкого спектра функцій (рис. 1).

Створення і функціонування Агентства інвестицій і аграрного розвитку стане важливим напрямом у прискоренні структурних перетворень і буде сприяти економічному розвитку і росту сільського господарства.

Функції НП «Агентство інвестицій і аграрного розвитку»	Інвестиційне планування і прогнозування	<ul style="list-style-type: none"> - участь у підготовці відомчих програм і інвестиційних стратегій на рівні регіону, міста; - розробка інвестиційних проектів для сільгосптоваровиробників; - розробка проектів в сфері приватно-державного партнерства
	Інвестиційний консалтинг	<ul style="list-style-type: none"> - консультаційна підтримка реалізації нововведень; - оптимізація структури джерел інвестиційних ресурсів; - підбір форм і методів фінансування інвестицій; - організація навчання і підвищення кваліфікації спеціалістів у сфері інвестиційної діяльності
	Інвестиційні комунікації	<ul style="list-style-type: none"> - формування бази даних інвестиційних проектів; - підготовка аналітичних і інформаційних матеріалів про організацію інвестиційного процесу у галузі; - організація контактів бізнесу і влади - підготовка і проведення форумів, семінарів, конференцій і виставок, організація переговорів
	Інвестиційний аналіз	<ul style="list-style-type: none"> - проведення аналізу інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання, виявлення впливу інвестиційних процесів на стан аграрної економіки, підготовка пропозицій по створенню сприятливих умов для здійснення інвестиційної діяльності і розвитку аграрного підприємництва; - проведення аналізу фінансового ринку і підготовка пропозицій по залученню позабюджетних інвестицій у сільське господарство; - проведення експертизи інвестиційних проектів
	Координація інвестиційної діяльності	<ul style="list-style-type: none"> - здійснення організаційного, інформаційного, юридичного супроводження проекту; - залучення вітчизняних та іноземних інвестицій; - забезпечення гарантій інвесторам; - підбір учасників для реалізації проектів

Рисунок 1. Основні функції НП "Агентство інвестицій і аграрного розвитку"

Висновки та пропозиції. В умовах скорочення державних інвестицій з державного бюджету, при величезних інвестиційних потребах особливого значення набуває цілеспрямований вихід активних представників малого бізнесу на закордонних і вітчизняних інвесторів. При цьому, форми і методи фінансування інвестиційних проектів для них можуть бути різні.

У цьому зв'язку розроблені схема учасників інвестиційної діяльності і технологія інвестування покликані допомогти підприємцям вирішити конкретні задачі по залученню засобів і участі в процесі створення чи поповнення запасу

капіталу за рахунок іноземних і вітчизняних інвестицій. Збільшення високоефективних інвестицій в окремі галузі української економіки є найважливішою передумовою економічного підйому країни і її регіонів.

У вирішенні питання інвестиційного забезпечення структурних перетворень представляється доцільним формування спеціалізованого інституту – Агентства інвестицій і аграрного розвитку, основною метою діяльності якого є залучення інвестицій у сільське господарство.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Амосов О. Ю. Фермерство як форма, підприємництва в аграрній сфері / О.Ю. Амосов // АгроСвіт. – 2008. – № 8. – С. 4-6.
2. Колокольчикова І.В. Сучасний стан розвитку фермерських господарств // Держава та регіони (серія: економіка та підприємництво). – 2002. – №3. – С. 71-74.
3. Макаренко П.М. Інноваційне забезпечення конкурентоспроможності інтегрованих структур АПК / П.М. Макаренко, Н.К. Васильєва // Вісник Полтавської державної аграрної академії / ПДАА. – Полтава, 2005. - Вип. 3. – С. 134-137.
4. Селянське (фермерське) господарство // Варналій З.С. Основи підприємництва: навч. посіб. / Варналій З.С. – К.: «Знання-Прес», 2002. – С. 95 - 106.
5. Топіха І.Н. Економіка аграрних підприємств: курс лекцій / І.Н. Топіха; Миколаївський державний аграрний університет. – Миколаїв: Видавничий відділ МДАУ, 2005. – 320 с.

УДК: 330.15:339.9

ЕКОЛОГІЧНІ ТА ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ

Мухіна І.А. – к.е.н., доцент,

Смолієнко Н.Д. – к.с.-г.н., доцент

Хорунжий І.В. – к.с.-г.н., доцент Херсонський ДАУ

Постановка проблеми. Поняття «глобалізація» виникло в сучасній економічній теорії з середини ХХ сторіччя, як відгук на розвиток системи комунікацій, науково-технічного прогресу та капіталізації економіки. Основною характеристикою глобалізації є формування єдиного світового ринку без національних бар'єрів і створення юридичних умов для економічної діяльності всіх країн-учасниць.

У своїй праці «Глобалізація і глобалістика: історія, теорія, практика, персоналії» український учений-економіст В.Власов наводить слова німецького філософа К.Лаперса: «Создав возможность немислимой прежде скорости сообщения, техника привела к глобальному единению. Началась история единого человечества: единой стала его судьба» [1]. Така точка зору і зараз притаманна більшості дослідників. Глобалізація, для них, значною мірою пов'язана з роз-